

Izglītības un zinātnes
ministrija

VIAA - pieaugušo izglītības politikas īstenošanas atbalsta īstenošanas redzējums

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Rīga, 20.09.2016.

PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS MĒRĶI NO DARBA TIRGUS PERSPEKTĪVAS

VIRSMĒRKIS

Cilvēkkapitāla stiprināšana, pieaugušo izglītības sistēma, kas spēj ātri pielāgoties tirgus vajadzībām.

MĒRĶI

1. Izglītības sistēmai nepieļaut mazkvalificēto darbinieku skaita pieaugumu
(*vispārējās vidējās izglītības beidzēji, kas neturpina mācības*)
2. Samazināt mazkvalificēto darbinieku skaitu
31% darbaspēka 2016.gadā ⇒ 20% darbaspēka 2020.gadā
3. Nodrošināt darbiniekus perspektīvajām tautsaimniecības nozarēm (RIS3)

NOZARES (RIS3 KONCEPTS)

- **TRADICIONĀLĀS TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARES** (Kokapstrāde, Pārtikas rūpniecība, Ķīmija un farmācija, Mašīnbūve, Elektronika)
- **NĀKOTNES IZAUGSMES NOZARES** („Viedie materiāli, tehnoloģijas, un inženiersistēmas” un „Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas”)
- **NOZARES AR NOZĪMĪGU HORIZONTĀLO IETEKMI** (“Energoefektivitātes risinājumi un tehnoloģijas”, “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas”, Zinātne)
- **BIZNESA PAKALPOJUMI** (Tranzītpakalpojumi/loģistika, Biznesa centri)

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pieaugušo izglītības nacionālais ietvars

• Likumdošana

Izglītības likums:

- 7.pants 5.punkts nosaka pieaugušos par vienu no izglītības mērķa grupām
- 17.pants 22.punkts (pašvaldība) "īsteno politiku pieaugušo izglītībā, nodrošina piešķirtā finansējuma sadali un uzraudzību pār finanšu līdzekļu izlietojumu"
- 59.panta 6.punkts „valsts finansiāli atbalsta pieaugušo izglītību”
- Pārejas noteikumu 30.pants attiecībā uz valsts finansiālo atbalstu pieaugušo izglītībai 59.pants stājas spēkā ne vēlāk kā 2017.gada 31.decembrī

Likums par pašvaldībām:

- 15.pants pašvaldību autonomā funkcija ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu

• Plānošanas dokumenti

Izglītības attīstības pamatnostādnes

2014. – 2020.gadam

(Saeimā apstiprināts 22.05.14.):

- paplašināt kvalitatīvu izglītības piedāvājumu;
- pilnveidot normatīvo regulējumu;
- nodrošināt efektīvu resursu (t.sk. finanšu) pārvaldi, izmantojot esošās infrastruktūras iespējas;
- izstrādāt pieaugušo **izglītības sniedzēju kvalitātes nodrošināšanas veidus**

Stratēģija “Eiropa 2020” un “ET 2020”

Latvija izvirzījusi mērķi līdz 2020.gadam sasniegt 15 % pieaugušo iedzīvotāju, kas iesaistīti izglītības pasākumos

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pieaugušo izglītības politikas un SAM 8.4.1. īstenošanas rādītāji atbilstoši Darbības programmai

Kopējais pieejamais finansējums : 27 034 565 EUR

IZM mērķauditorija pēc DP visam SAM apjomam: Nodarbinātie
vecumā 25+, indikatīvi- 38 267 nodarbinātās personas

Izglītības piedāvājuma indikatīvs sadalījums:

- Atbalsts neformālās izglītības apguvei: 18 003
personas;
- Atbalsts profesionālās pilnveides programmu apguvei: 14 175
personas;
- Atbalsts profesionālās tālākizglītības programmu apguvei: 6449
personas

Nodarbināto personu līdzmaksājums mācībām - 10%

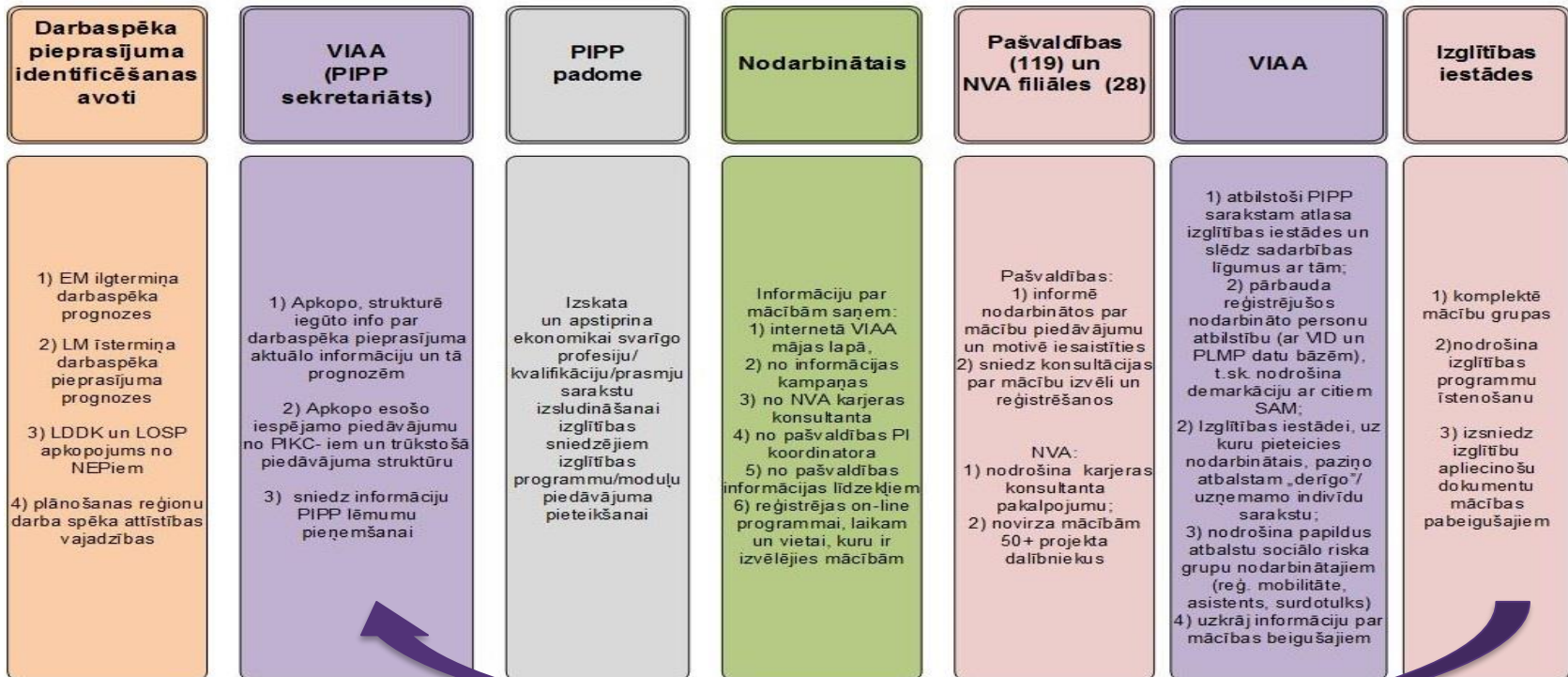
(paredzot mehānismu atbrīvošanai no tā atsevišķām nodarbināto
grupām pēc Padomes lēmuma).

Atbalsta mērķa grupa

- Nodarbinātie vecumā no 25 gadiem, t.sk., ar zemu izglītības līmeni;
- Ar izglītību specialitātē, kurā vērojams darbaspēka trūkums;
- Ar izglītību specialitātē, kurā cilvēkresursu piedāvājums pārsniedz pieprasījumu;
- **Prioritāri atbalstu sniedzot sociālā riska grupu nodarbinātajiem, tostarp nodarbinātajiem vecumā no 45 gadiem, kas strādā profesiju klasifikatora 5,7,8 un 9 pamatgrupas profesijās;**
- Nodarbinātie vecumā no 50 gadiem, kas 7.3.2. SAM „Paildzināt gados vecāku nodarbināto darbaspēju saglabāšanu un nodarbinātību” projekta ietvaros saņēmuši rekomendāciju izglītības programmu apguvei SAM 8.4.1. projektā;
- Bēgļi un personas ar alternatīvo statusu

NODARBINĀTO PROFESIONĀLĀS KOMPETENCES PILNVEIDES ĪSTENOŠANAS SHĒMA

Privāto izglītības sniedzēju piedāvājums,
PIKCu īso programmu un moduļu piedāvājums

Izglītības un zinātnes
ministrija

NODARBINĀTĀS PERSONAS CEĻŠ LĪDZ MĀCĪBĀM

MĒRKA GRUPAS SASNIEGŠANA

vispusīga informācija
tiešsaistē, pašvaldībās (PI
koordinatori, bibliotēkas
utt.) un NVA filiālēs
(pieejama arī karjeras
konsultācija)

+

pašvaldības (PI koordinatori)
īsteno darbības mērķa
grupas sasniegšanai -
identificē nodarbinātos,
kam nepieciešamas
mācības, motivē dalībai PI

IZVĒLES IZDARĪŠANA

pieejamā informācija
+
karjeras konsultācija

izdara izvēli par
nepieciešamajām
mācībām vai ārpus
formālā ceļā iegūto
prasmju atzīšanu

izvēlas sev piemērotākās
mācības un izglītības
iestādi

reģistrējas tiešsaistē

MĀCĪBU UZSĀKŠANA

no VIAA saņem
apstiprinājumu un
informāciju par tālāko
rīcību (došanos uz
izvēlēto izglītības iestādi)

nodarbinātais paraksta
apliecinājumu par
atbilstību mērķa grupai

nodarbinātais uzsāk
mācības vai ārpus
formālā ceļā iegūto
prasmju atzīšanas
procesu

REZULTĀTS

iegūtas jaunas prasmes,
pilnveidota kompetence
VAI

pabeigts ārpus formālā
ceļā iegūto prasmju
atzīšanas process

nodarbinātais iegūst
apliecību vai sertifikātu,
kas apliecina iegūto
izglītību

Sadarbības partneri un atbalstāmās darbības

Sadarbības partneri	Atbalstāmās darbības
Pašvaldības (piesaista pieaugušo izglītības koordinatori)	<ul style="list-style-type: none">• Mērķa grupas informēšana un piesaiste dalībai projektā• Mācību vajadzību apkopošana un atgriezeniskā saite ar VIAA;• Informēšana par karjeras konsultanta pakalpojumiem;
Izglītības iestādes	<ul style="list-style-type: none">• Profesionālās tālākizglītības programmu īstenošana;• Profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošana;• Neformālās izglītības programmu īstenošana• Atbalsts ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanai
Nodarbinātības valsts aģentūra	<ul style="list-style-type: none">• Atbalsts karjeras konsultanta pakalpojumiem;• Mērķa grupas informēšana un piesaiste dalībai projektā

Uzdevumi un finansējums pašvaldībām

- Piesaista pieaugušo izglītības koordinatoru (PIK);
- VIAA piemēro vienas vienības izmaksu standarta likmju aprēķina un piemērošanas metodiku;
- VIAA par katras nodarbinātās personas piesaisti mācībām ieskaita pašvaldībai **18,84 euro**

PIK iesaiste projektā nodrošina :

- informācijas nodrošināšanu un sniegšanu mērķa grupas personām par dalības iespējām 8.4.1.SAM projektā;
- mērķa grupas uzrunāšanu un konsultēšanu;
- mērķa grupas personu motivēšanu (nepieciešamības gadījumā novirzot karjeras konsultācijām Nodarbinātības valsts aģentūrā) un atbalsta sniegšanu mācību piedāvājuma izvēlē, kā arī reģistrācijai mācībām.

KOPSAVILKUMS: izaicinājumi

- 1. PI piedāvājuma veidošanas procedūras ar darba tirgus politikas mērķiem saistītas pastarpināti**
 - statistikas dati vieni paši nenodrošina pietiekami dziļu izpratni par darba tirgu un efektīvākajām darbaspēka uzlabošanas stratēģijām
 - nepieciešama cieša EM ekspertu & darba devēju iesaistīšanās PI piedāvājuma veidošanas ikdienas procedūrās
 - reģionālā specifika ir būtiska piedāvājuma veidošanai
- 2. Ieviešot plānotos ES SF pasākumus, netiks sasniegti pieaugušo izglītības mērķi, netiks uzbūvēta ilgtspējīga un visaptveroša pieaugušo izglītības sistēma**
 - apmācītais apjoms nerasniedz IAP paredzētos 15% strādājošo gadā
 - zems privātā sektora (uzņēmumu, indivīdu) finansējums pieaugušo izglītībai
 - neeksistē pieaugušo izglītības finansēšanas modelis un avoti nākotnē, pēc ES SF fondu ieviešanas
 - augstākās izglītības iestādes maz iesaistītas pieaugušo izglītībā

KOPSAVILKUMS: izaicinājumi

3. **Būs nepieciešama aktīva rīcība, lai sasniegtu vairāk kā 12'000 prioritāro grupu 45+ strādājošos mazapmaksātajās profesijās**
 - kritiski – stiprināt pašvaldību koordinātoru motivāciju un spēju iesaistīt prioritāro grupu (*paredzēta kompensācija par piesaistītajiem*)
 - mācības jāizsludina kārtās, lai projekta līdzekļus īsā laikā neizmeltu izglītotie un aktīvie

4. **Valsts profesionālās izglītības iestāžu finansēšanas sistēma nemotivē veidot un realizēt pieaugušo izglītības piedāvājumu**
 - finansētām no valsts budžeta tām ir maz iespēju paturēt papildus nopelnītos līdzekļus
 - demotivācija izpaužas kā: *“PIKC un PII nespēj nodrošināt programmas vasarā”, “ierobežots pasniedzēju skaits”* u.c.
 - nepieciešams IZM regulējums aktīvākai PIKC īso modulprogrammu izveidei; iespējams, nepieciešami citi PIKC motivēšanas pasākumi

Izglītības un zinātnes
ministrija

Jautājumi, komentāri ?